

ადრესატი: სსიპ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

ს/ნ: 204953050

მის: საქართველო, ქ. თბილისი, 0144, ისანი-სამგორის რაიონი, ქ. წამებულის გამზ./ზოჭორმის ქ., #50/18

ელ. ფოსტა: post@comcom.ge

გამგზავნი: შპს „კავკასუს ონლაინი“

ს/ნ: 211380833

მის: საქართველო, ქ. თბილისი, ძველი თბილისის რაიონი, წინამძღვრიშვილის ქ., N160

ელ. ფოსტა: info@co.ge

კომენტარები

(„გამოყოფილი არხებით საბითუმო მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე კონკურენციის კვლევისა და ანალიზის შედეგების შესახებ“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2018 წლის 6 დეკემბრის N671/9 გადაწყვეტილებაში ცვლილების შეტანის პროექტზე)

მოგესალმებით,

წინამდებარე წერილით წარმოგიდგენთ შპს „კავკასუს ონლაინის“ კომენტარებს „გამოყოფილი არხებით საბითუმო მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე კონკურენციის კვლევისა და ანალიზის შედეგების შესახებ“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის (შემდგომში „კომისია“) 2018 წლის 6 დეკემბრის N671/9 გადაწყვეტილებაში ცვლილების შეტანის პროექტზე.

პირველ რიგში, გვსურს აღვნიშნოთ, რომ მივესალმებით კომისიის ინიციატივას, რომელიც მიზნად ისახავს მაგისტრალურ/ძირითად („Trunk“) და „Backhaul“ გადაცემის ქსელებთან დაშვების საბითუმო ბაზარზე მომსახურების პირობებისა

მ-26-6/5281
22.05.26
7+1ფ

და ხარისხობრივი პარამეტრების დაზუსტებას, ინფორმაციის გამჭვირვალობის გაზრდასა და არადისკრიმინაციული გარემოს უზრუნველყოფას.

წინამდებარე წერილით გვსურს თქვენი ყურადღება მივაპყროთ იმ გარემოებას, რომ წარმოდგენილი ცვლილებების პროექტის მიზანი, როგორც ეს მისი განმარტებითი ნაწილიდან ირკვევა, არის რეგულირებული ტარიფის ფარგლებში გათვალისწინებული მომსახურებების პირობების დაზუსტება, რათა არ ხდებოდეს ზღვრული ტარიფის მიღმა დამატებითი საფასურის მოთხოვნა მომსახურების მიმწოდებლის მიერ იმ მომსახურებებისთვის, რომლებიც უკვე უნდა ითვლებოდეს რეგულირებული მომსახურების ნაწილად.

მიგვაჩნია, რომ პროექტით შემოთავაზებული ცვლილებები რიგ შემთხვევებში საჭიროებს დამატებით დაკონკრეტებას და პრაქტიკულ რეალობასთან შესაბამისობაში მოყვანას, რათა მიღწეულ იქნას რეგულაციის მიზნები. აღნიშნულთან დაკავშირებით გვსურს გაგიზიაროთ ჩვენი მოსაზრებები, რომლებიც ეფუძნება ბაზარზე დღემდე არსებულ ჩვენს პრაქტიკულ გამოცდილებას, მოქმედ სახელშეკრულებო ურთიერთობებსა და ინფრასტრუქტურის ოპერირების რეალურ საოპერაციო პირობებს.

წარმოდგენილი პროექტი ძირითადად ფოკუსირებულია ხარისხობრივ პარამეტრებზე, თუმცა პრაქტიკაში ტექნიკური მომსახურების ხელშეკრულებები, მათ შორის, შპს „კავკასუს ონლაინის“ მიერ კომისიაში წარმოდგენილი ხელშეკრულებები, დამატებით არეგულირებს მომსახურების ოპერაციულ, ტექნიკურ და პასუხისმგებლობით ნაწილებსაც, რომლებიც პირდაპირ გავლენას ახდენს მომსახურების მოცულობაზე, ღირებულებაზე და მხარეთა უფლებრივ მდგომარეობაზე.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მიგვაჩნია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი საკითხების დამატებით გათვალისწინება ხელს შეუწყობს პროექტის მიზნების უფრო ეფექტიანად მიღწევას, შეამცირებს პრაქტიკაში არსებული განსხვავებული ინტერპრეტაციების და ორაზროვნების შესაძლებლობას და მეტად დააახლოებს მარეგულირებელ ჩარჩოს ბაზარზე უკვე არსებულ პრაქტიკასთან და საოპერაციო რეალობასთან:

1. ტექნიკური მომსახურების ზოგადი ფარგლები

პროექტით განსაზღვრული პირობები არ მოიცავს ტექნიკური მომსახურების შინაარსობრივ ფარგლებს და არ განსაზღვრავს, კონკრეტულად რა შედის რეგულირებული ტარიფით გათვალისწინებულ ტექნიკურ მომსახურებაში. კერძოდ, მოცემული პროექტი არ ეხება შემდეგ საკითხებს:

- რა სახის მომსახურებების გაწევა ევალება მიმწოდებელს;
- რა არის ფიზიკური ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვის საბაზისო პირობები;

- მოიცავს თუ არა მომსახურება მონიტორინგს, დიაგნოსტიკას, ავარიულ აღდგენას, პროფილაქტიკურ სამუშაოებს, ადგილზე გასვლას, ტესტირებას, კონფიგურაციას და სხვა ოპერაციულ საქმიანობას;
- რომელი მომსახურება ითვლება საბაზისო მომსახურებად და რომელი მიიჩნევა დამატებით/გაუმჯობესებულ მომსახურებად.

აღნიშნულის გარეშე პრაქტიკაში კვლავ რჩება გაურკვევლობა, თუ რას ფარავს რეგულირებული ტარიფი და რა შემთხვევაში აქვს მომსახურების მიმწოდებელს დამატებითი საფასურის მოთხოვნის უფლება. მოწვევის ოფერტა, სულ მცირე, უნდა ითვალისწინებდეს ისეთ ძირითად და აუცილებელ კომპონენტებს, რომელთა გარეშე ოპტიკურ-ბოჭკოვანი არხის/ძარღვის იჯარით სარგებლობას პრაქტიკული დანიშნულება ეკარგება. მიზანშეწონილია, რომ რეგულირებული საბაზისო მომსახურების ფარგლებში განისაზღვროს ის ძირითადი პირობები და მომსახურებები, რომლებიც პრაქტიკაში განუყოფლად არის დაკავშირებული შესაბამისი ინფრასტრუქტურის ფუნქციონირებასთან და გამოყენებადობასთან.

2. ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურის ფიზიკური და ტექნიკური მახასიათებლები

პროექტით განსაზღვრული ხარისხობრივი პარამეტრები (ჯიტერი, დაყოვნება, დაკარგული პაკეტების კოეფიციენტი და სხვა) აღწერს მონაცემთა გადაცემის ხარისხს, თუმცა არ მოიცავს ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურის ფიზიკურ და ტექნიკურ მახასიათებლებს.

პრაქტიკაში არსებული ხელშეკრულებები, მათ შორის კომისიისთვის წარდგენილი ხელშეკრულებები და ბაზარზე მოქმედი სტანდარტული შეთანხმებები, ხშირად შეიცავს:

- გამოყენებული ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელის ტიპსა და სტანდარტს (მაგ. ITU-T G.652);
- ოპტიკური სიგნალის ტექნიკურ პარამეტრებს;
- ძარღვის ხარისხობრივ მახასიათებლებს;
- ოპტიკური ხაზის ტესტირების კრიტერიუმებს.

მიგვაჩნია, რომ აღნიშნული პარამეტრები პირდაპირ უკავშირდება მომსახურების ტექნიკურ ხარისხსა და გამოყენებადობას და მათი გაუთვალისწინებლობა კვლავ ტოვებს სივრცეს არაერთგვაროვანი პრაქტიკისათვის და დამატებითი ხელშეკრულებების გაფორმების საჭიროებას. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, რომ რეგულირებული მომსახურების ფარგლებში განისაზღვროს ისეთი ძირითადი ფიზიკური და ტექნიკური მახასიათებლები, რომლებიც პრაქტიკაში აუცილებელია შესაბამისი ინფრასტრუქტურის ეფექტიანი და ფუნქციური გამოყენებისთვის და არ საჭიროებს მხარეთა დამატებით შეთანხმებას.

3. ქსელზე დაშვების და უსაფრთხოების პირობები

პრაქტიკაში შესაძლოა წარმოიშვას შემთხვევები, როდესაც მომსახურება, ან კონკრეტული ტექნიკური პარამეტრები ვერ აკმაყოფილებს დადგენილ პირობებს ან შეთანხმებულ მოთხოვნებს, მათ შორის ხარვეზის დროულად აღმოფხვრის ნაწილში. შესაბამისად, მიზანშეწონილია რეგულაციის ფარგლებში უფრო ცხადად განისაზღვროს ისეთი საკითხის მოწესრიგების ვალდებულება, როგორიც შეიძლება იყოს:

- ვის და რა პირობებით აქვს ქსელზე/ინფრასტრუქტურაზე დაშვების უფლება;
- რა უსაფრთხოების წესები და ტექნიკური სტანდარტები უნდა იქნეს დაცული;
- რა პირობებით შეიძლება განხორციელდეს ტექნიკური ჩარევა;
- რა უფლებები აქვს მომსახურების მიმღებს იმ შემთხვევაში, თუ მიმწოდებელი აჭიანურებს ტექნიკური მომსახურების განხორციელებას.

აღნიშნული საკითხები პირდაპირ უკავშირდება მომსახურების უწყვეტობასა და ოპერატორების შესაძლებლობას დროულად უზრუნველყონ საკუთარი კონტრაქტორებისა თუ აბონენტების მომსახურება.

4. ტექნიკური მხარდაჭერისა და ოპერაციული რეაგირების დეტალური ვადები

პროექტით გათვალისწინებულია ინსტალაციისა და აღდგენის ვადები, თუმცა არ არის განსაზღვრული მომსახურების შესრულებასთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი ოპერაციული ვადები, მათ შორის:

- ხარვეზზე რეაგირების (response time) ვადა;
- ადგილზე მისვლის ვადა;
- დიაგნოსტიკის ვადა;
- ტესტირების ვადა;
- ესკალაციის ეტაპებს შორის რეაგირების ვადები;
- დროებითი/სარეზერვო მომსახურების გააქტიურების ვადები.

აღნიშნული პარამეტრები წარმოადგენს SLA-ის პრაქტიკულად აუცილებელ კომპონენტს და მათი არარსებობა მნიშვნელოვნად ამცირებს რეგულაციის პრაქტიკულ ეფექტიანობას. რამდენადაც მომსახურების ვადები პირდაპირ კავშირშია მხარის პასუხისმგებლობასთან, რეაგირების ხარისხთან ან მომსახურების უწყვეტობასთან, მიზანშეწონილია რეგულაცია მოიცავდეს იმ ოპერაციულ ვადებს, რომელთა განსაზღვრაც აუცილებელია ხელშეკრულების ფარგლებში ყველა ვალდებულების ეფექტიანი ფუნქციონირებისთვის.

5. მხარეთა პასუხისმგებლობების გამიჯვნა

ტექნიკური მომსახურების პირობების გარდა, მიგვაჩნია, რომ სასურველია რეგულაცია აწესრიგებდეს პასუხისმგებლობის საკითხებსაც. მნიშვნელოვანია მხარემ იცოდეს, სად გადის პასუხისმგებლობის ზღვარი და რა შემთხვევები

ითვლება მომსახურების მიმწოდებლის პასუხისმგებლობად და რა მიიჩნევა მომსახურების მიმღების ან მესამე პირის რისკად. შესაბამისად, ოფერტაში მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობა ინფრასტრუქტურის დაზიანების სხვადასხვა შემთხვევებზე. აღნიშნული საკითხების დაურეგულირებლობა პრაქტიკაში ხშირად იწვევს დავებს და ქმნის არაერთგვაროვანი სახელშეკრულებო პრაქტიკის ჩამოყალიბების რისკს.

6. ზიანის ანაზღაურებისა და პასუხისმგებლობის პირობები

პროექტი ითვალისწინებს კომპენსაციის ზოგად პირობებს, თუმცა არ განსაზღვრავს:

- ტექნიკური მომსახურების პირობების დარღვევის სამართლებრივ შედეგებს;
- მომსახურების/აღდგენის/შეტყობინების ვადების დარღვევის შედეგებს;
- ზიანის ანაზღაურების მექანიზმებს;
- მომსახურების მიმღების უფლებებს მომსახურების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულების შემთხვევაში.

მიგვაჩნია, რომ აუცილებელია მინიმალურ დონეზე განისაზღვროს მომსახურების შეუსრულებლობის შემთხვევაში კომპენსაციის პრინციპები, SLA-ის დარღვევისთვის პასუხისმგებლობის საფუძვლები და ზიანის ანაზღაურების ზოგადი ჩარჩო.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, პრაქტიკაში კვლავ დარჩება შესაძლებლობა, რომ მომსახურების მიმწოდებელმა დაარღვიოს ტექნიკური მომსახურების პირობები ან დადგენილი ვადები ყოველგვარი რეალური პასუხისმგებლობის გარეშე, ან სხვადასხვა ოპერატორის მიმართ გამოყენებულ იქნეს განსხვავებული პასუხისმგებლობის რეჟიმი. გარდა ამისა, ამ საკითხის ღიად დატოვების შემთხვევაში, შესაძლოა მომსახურების მიმღებს არ ჰქონდეს ეფექტიანი სამართლებრივი მექანიზმი საკუთარი ინტერესების დასაცავად, რამდენადაც ამ შემთხვევაში SLA-ის პირობები იქნება მხოლოდ დეკლარაციული და არა პრაქტიკულად სავალდებულო ხასიათს.

7. ხელმისაწვდომობის მაჩვენებელი

დამატებით მიგვაჩნია, რომ მიზანშეწონილია რეგულაციაში მკაფიოდ და იმპერატიულად განისაზღვროს მომსახურების ხელმისაწვდომობის (uptime) მინიმალური ზღვრული მაჩვენებელი. მხოლოდ მომსახურების ხელმისაწვდომობის მაჩვენებლის ოფერტაში მითითების ვალდებულება არ არის საკმარისი, თუ რეგულაცია არ დაადგენს ხელმისაწვდომობის მინიმალურ სტანდარტს, რომლის ქვემოთ მომსახურების მიწოდება დაუშვებელი უნდა იყოს.

მიგვაჩნია, რომ მიზანშეწონილია, რეგულაციით პირდაპირ განისაზღვროს, რომ:

- რეგულირებული ტარიფით მიწოდებული მომსახურების ქსელის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებელი არ უნდა იყოს 99.2%-ზე ნაკლები;
- მომსახურების მიმწოდებელს არ უნდა ჰქონდეს შესაძლებლობა, რეგულირებული მომსახურება მიაწოდოს უფრო დაბალი ხელმისაწვდომობის პირობებით.

ამასთან, აღნიშნული მინიმალური ხარისხობრივი სტანდარტის განსაზღვრა არ უნდა ზღუდავდეს მხარეთა უფლებას, რეგულირებული ტარიფის ფარგლებში, ურთიერთშეთანხმებით დაადგინონ მომსახურების უფრო მაღალი ხელმისაწვდომობის მაჩვენებელი, რომელიც არ უნდა გახდეს დამატებითი საფასურის დაკისრების საფუძველი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დამატებითი საფასური უკავშირდება ობიექტურად განსხვავებულ, დამატებით ტექნიკურ ან ინფრასტრუქტურულ რესურსებს, რომლებიც სცდება რეგულირებული საბაზისო მომსახურების ფარგლებს.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, მხოლოდ uptime მაჩვენებლის დეკლარირების ვალდებულება პრაქტიკაში ვერ უზრუნველყოფს მომსახურების ხარისხის მინიმალურ გარანტირებულ სტანდარტს და კვლავ დატოვებს შესაძლებლობას, რომ სხვადასხვა ოპერატორს განსხვავებული და არასაკმარისი ხარისხობრივი პირობები შესთავაზონ.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია აღნიშნული მოთხოვნის მკაფიოდ განსაზღვრა იმ პირობებში, როდესაც რეგულირებული ტარიფები უკვე ეფუძნება BU-LRIC მოდელს და, თავად პროექტის განმარტებითი ნაწილის მიხედვით, ითვალისწინებს ქსელის მოვლა-შენახვასთან და ოპერირებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს. შესაბამისად, საბაზისო მომსახურების ფარგლებში სასურველია არსებობდეს გარანტირებული მინიმალური ხარისხობრივი სტანდარტი, უპირველეს ყოვლისა, ქსელის ხელმისაწვდომობის ნაწილში. ამასთან, სასურველია, რომ აღნიშნული ხელმისაწვდომობის ზღვრული სტანდარტი განისაზღვროს იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს მომსახურების ნორმალურ და შეუფერხებელ ფუნქციონირებას ოპერატორისთვის, და არ იყოს იმდენად დაბალი, რომ პრაქტიკაში ვერ იქნას უზრუნველყოფილი მომსახურების ნორმალური გამოყენებადობა.

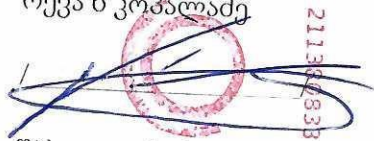
ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მიგვაჩნია, რომ წარმოდგენილი ცვლილებების პროექტი წარმოადგენს მნიშვნელოვან ნაბიჯს ბაზრის გამჭვირვალობისა და არადისკრიმინაციული გარემოს უზრუნველყოფის მიმართულებით, თუმცა მიზნის სრულყოფილად მისაღწევად ვთვლით, რომ საჭიროა რეგულაციის ფარგლებში დამატებით და უფრო დეტალურად განისაზღვროს ტექნიკური მომსახურების ზემოაღნიშნული ოპერაციული, ტექნიკური და პასუხისმგებლობითი ასპექტები.

სხვა შემთხვევაში, კვლავ დარჩება სივრცე განსხვავებული ინტერპრეტაციებისა და არაერთგვაროვანი პრაქტიკისათვის, მათ შორის იმის თაობაზე, თუ რა წარმოადგენს რეგულირებული ტარიფით გათვალისწინებულ საბაზისო

მომსახურებას და რა შეიძლება იქნეს მიჩნეული დამატებით/გაუმჯობესებულ
მომსახურებად.

პატრიკსემიტა ჯიბო
კონცელარია

რევაზ კობალაძე

 21.05.2026

შპს „კავკასუს ონლაინის“ დირექტორი

Caucasus Online LLC

21.05.2026